

п р о г р а м а

за докторанти с лекционен курс „Строеж, анализ и избор на научни теории”.

Курсът е в обем от 30 л. ч. Целта на курса е да запознае докторантите с логическия инструментариум като метод на изследване, изграждане, критика и избор на научни теории.

Курсът обхваща следните теми:

1. Демаркационна линия между митично и научно знание. Смиъсла на знанието. Общото и различието между философско и научно знание.
2. Каузалност и случайност. Детерминизъм и индетерминизъм. Холизъм и редукционизъм. Породените познавателни проблеми от отношенията много-едно и едно – много в универсума..
3. Атомарните единици в света.
4. Теория и опит. Дедуктивната структура на теорията. Експерименталната ситуация. Функцията на експеримента. Смиъслът на измервателната процедура.
5. Теории за истината- кореспондентна, кохерентна и прагматична теории.
6. Логическа структура на обяснението и предсказването.
7. Изказвания тип закони и протоколни изказвания. Верификация и фалшификация. Граница на валидност на теорията.
6. Критерий за избор между конкуриращи се теории.
  - принцип на простота /Бръсначът на Окам./
  - принцип на съответствието.
  - принцип на кохерентност и прогностичната мощ.
7. Логически грешки в доказателството. Пряко и косвено доказателство. Онтологическият тип доказателства.
- 8 Общото и различието между природните науки и хуманитарни и социални науки. Доказателството в социалните науки. Има ли закони. Възможен ли е експериментът. Самоизпълняващото се пророчество.
9. Съществуват ли общоприети първоначала. Закони и/или норми.
10. Граници на знанието. Обективност и всеобщност на знанието. Научните революции. Необходимият излишък от теории.

Препоръчителна литература:

- .. 1. К. Попер. Логика на научното изследване.
2. В. Стефанов. Познание и време.
3. Т. Кун. Структура на научните революции.
4. У. Джеймс. Прагматизмът.
5. Йян Макнийли. Да преоткриеш знанието.

6. Р.Йънгсън. Най-големите гафове в науката.
7. Философия на науката /Антология/.
8. А. Печенкин. Обяснение.
9. Мамчур. Проблема выбора теории.
10. Р. Пенроуз. Новият разум на царя.

Изготвил: проф. Витан Стефанов